Regeringskansliet

Kommenterad dagordning
rådet

2026-11-23

Klimat- och näringslivsdepartementet
Sekretariatet för EU och internationella frågor

Utrikesdepartementet
Avdelning för handel och främjande, Enheten för internationell handelspolitik och EU:s inre marknad

Utbildningsdepartementet
Forskningspolitiska enheten

Konkurrenskraftsrådet (inre marknad och industri) den 3 december 2026

Kommenterad dagordning

1. Godkännande av dagordningen

2. A-punkter

Inre marknad och industri

Lagstiftningsöverläggning

3. Förordning om offentliga kontrakt och koncessioner (rättsakten om offentlig upphandling)

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Riktlinjedebatt

Ansvarigt statsråd: Erik Slottner

Förslagets innehåll: Kommissionen presenterade den 9 september 2026 ett förslag till förordning om offentlig upphandling som ska ersätta nuvarande tre direktiv. Det gäller det s.k. ”klassiska” direktivet om offentlig upphandling, direktivet om upphandling inom försörjningssektorerna och direktivet om upphandling av koncessioner. Innan förslaget presenterades och på rådsarbetsgruppsmöten har ett stort antal medlemsstater påtalat att regelverket fortsatt bör vara i form av direktiv i stället för förordning.

Vid mötet i konkurrenskraftrådet den 3 december kommer en riktlinjedebatt äga rum. I diskussionsunderlaget anges att den föreslagna förordningen syftar till att minska fragmentering, förbättra rättssäkerheten, begränsa skillnader i nationellt genomförande och stärka den inre marknadens funktion, samt att skapa en gemensam grund för interoperabel digital upphandling. Samtidigt lyfter det irländska ordförandeskapet även utmaningarna med reformen, bland annat mot bakgrund av skillnader i organisationen av offentlig förvaltning. Vidare lyfts vikten av ett sammanhållet regelverk för upphandlingar som överstiger EU:s tröskelvärden och för upphandlingar som understiger dessa tröskelvärden vilket avsevärt förenklar tillämpningen av gällande regler för både leverantörer och upphandlande organisationer. Många medlemsstater, inklusive Sverige, har förespråkat en reform som ger den flexibilitet som krävs för att integrera det reviderade EU-regelverket i de nationella rättssystemen och samtidigt lyft risken för att reformen annars snarare skapar ny komplexitet än leder till förenkling.

Riktlinjedebatten kommer behandla frågan om hur de övergripande syftena med revideringen bäst kan uppnås. Särskilt fokus kommer att läggas på hur EU bäst kan säkerställa en enhetlig och effektiv tillämpning av upphandlingsreglerna på den inre marknaden, samtidigt som det garanteras samstämmighet med nationella system för offentlig upphandling, offentlig förvaltning och nationella rättsordningar.

Förslag till svensk ståndpunkt: Regeringen är positiv till ambitionen att förenkla och göra regelverket mer flexibelt. En mindre detaljerad och mindre omfattande procedurlagstiftning kan bidra till att förändra tankesättet kring offentlig upphandling, uppmuntra konkurrens och därigenom öka valuta för pengarna, inklusive att bidra till andra politiska mål där det är relevant. Vägen framåt är att minska onödigt detaljerade bestämmelser, gå mot en mer principbaserad lagstiftning och att undanröja begränsningar som skapar administrativ börda och hindrar effektiv konkurrens, samtidigt som den inre marknadens funktion säkerställs och att bestämmelserna utformas på ett sätt som inte strider mot EU:s internationella åtaganden. Regeringen är tveksam till de långtgående befogenheter kommissionen föreslås få att anta delegerade akter och genomförandeakter. Sådana befogenheter bör vara väl avgränsade och inte gå utöver vad som är nödvändigt.

Regeringen ser både fördelar och risker med att bestämmelserna föreslås utgöras av en förordning. En förordning kan ge bättre förutsättningar för en enhetlig tillämpning av upphandlingsregelverket i unionen. Det är positivt från ett konkurrenskraftsperspektiv och för genomförandet av till exempel det digitala ekosystemet. Samtidigt är det viktigt att bevaka att möjligheten till nationell anpassning i relevanta delar beaktas och att den rättsliga formen inte leder till svårigheter vid tillämpningen. Införandet av ett nytt regelverk bör inte medföra en ökad komplexitet som negativt påverkar effektiviteten på den europeiska upphandlingsmarknaden.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Överläggning med Näringsutskottet äger rum den 26 november 2026.

Fortsatt behandling av ärendet: Fortsatt förhandling under det irländska och inkommande litauiska ordförandeskapet.

Faktapromemoria: 2026/27:FPM3

Icke lagstiftande verksamhet

4. Vägkartan Ett Europa, en marknad: Att uppnå en integrerad inre marknad

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Diskussion

Ansvarigt statsråd: Benjamin Dousa

Förslagets innehåll: Det irländska ordförandeskapet har ett starkt fokus på konkurrenskraft och en väl fungerande inre marknad. I bakgrundsunderlaget betonas att integrationen på den inre marknaden har uppnått en platå där kvarstående nationella och fragmenterade regler förhindrar vidare utveckling av handeln på den inre marknaden. Under Konkurrenskraftsrådet väntas ministrarna diskutera det pågående arbete med att undanröja hinder (de s.k. ”terrible ten”-hindren från inre marknadsstrategin) och att uppnå målet om en mer integrerad inre marknad i enlighet med färdplanen *Ett Europa, en marknad*, som EU-institutionerna enats om. Färdplanen ska vara genomförd senast i slutet av 2027.

Ordförandeskapet har ställt två horisontella frågor i sitt diskussionsunderlag om (1) var framsteg görs och var mer arbete krävs för en mer integrerad inre marknad, samt (2) om hur politiskt fokus och momentum kan upprätthållas.

Förslag till svensk ståndpunkt: Regeringen välkomnar en diskussion om hur den inre marknaden kan utvecklas och bli mer integrerad. En viktig del av lösningen på det utmanande geopolitiska läget och behovet av att öka EU:s konkurrenskraft och resiliens är att stärka vår hemmamarknad genom att göra det enklare för företag och medborgare att verka och handla på den inre marknaden. Här är bl.a. harmonisering, en välfungerad tillämpning av principen om ömsesidigt erkännande och dialog med berörda intressenter centrala för att bidra till förenkling. För att förebygga och minska hinder som uppkommer av fragmentering och överimplementering ser regeringen det som mycket angeläget att behålla momentum i arbetet som pågår i medlemsstaterna med att förbättra efterlevnaden, inte minst på tjänsteområdet och genom att åtgärda de sk. terrible ten hindren. En viktig del av det förebyggande arbetet handlar om att öka förståelsen för den inre marknadens funktion, exempelvis gällande anmälningsförfarandena för varor och tjänster samt verktyg för att motverka överimplementering och att regelförenkla. Kommissionen, som fördragets väktare, behöver ambitiöst leda och driva på arbetet.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: -

Fortsatt behandling av ärendet: -

Faktapromemoria: -

Övriga ärenden

5. a) Aktuella lagstiftningsförslag (Offentlig överläggning i enlighet med artikel 16.8 i fördraget om Europeiska unionen)

i) Förordningen om industriell acceleration och omställning

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Informationspunkt

Ansvarigt statsråd: Ebba Busch

Förslagets innehåll: Vid rådsmötet väntas ordförandeskapet ge information om förslaget och förhandlingarna. Kommissionen presenterade den 4 mars 2026 ett förslag för att stärka EU:s industris konkurrenskraft och motståndskraft, skala upp industrins produktion samt bidra till EU:s klimatmål, ekonomiska säkerhet och högkvalitativa arbetstillfällen. Förslaget innehåller åtgärder för efterfrågan på utpekade produkter genom krav på unionsursprung och/eller lågt koldioxidavtryck i offentliga upphandlingar och offentliga stöd, krav vid utländska investeringar i utpekade sektorer samt åtgärder inom tillståndsprocesser och industriella accelerationsområden. Förhandlingarna har skett i hög hastighet och den 16 oktober inkom det irländska ordförandeskapet med ett tredje kompromissförslag som medlemsstaterna fick skicka in skriftliga ändringsförslag på senast den 4 november. Det fjärde kompromissförslaget väntas delas med medlemsstaterna den 23 november, för diskussion i rådsarbetsgruppen COMPGRO den 27 november. Ordförandeskapet har kommunicerat att man har som ambition att nå allmän inriktning senast den 21 december.

ii) Ändringar i förordningen om kritiska råmaterial (CRMA)

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Informationspunkt

Ansvarigt statsråd: Ebba Busch

Förslagets innehåll: Kommissionen presenterade den 3 december 2025 handlingsplanen RESourceEU för att stödja genomförandet av EU-förordningen om kritiska råmaterial (CRMA). Handlingsplanen aviserade ändringar i CRMA för att öka återvinningsbarheten hos permanentmagneter med sällsynta jordartsmetaller och främja diversifierade leveranskedjor. Rådets mandat inför trepartsförhandlingarna antogs av Coreper den 4 mars 2026. Europaparlamentet (EP) har därefter föreslagit mindre ändringar i CRMA samt att ett EU-centrum för kritiska råmaterial (CRM-centrum) inrättas genom ett nytt kapitel i förordningen. Förslaget antogs av Europaparlamentet den 20 oktober. En första trilog hölls den 4 november. EP föreslår att CRM-centrumet ska vara en decentraliserad EU-myndighet. Förslag till rådsmandat förhandlas fortfarande i rådet och kommissionen kommer inte att presentera något eget förslag. Nästa trilog hålls den 9 december.

iii) Halvledarakten 2.0

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Informationspunkt

Ansvarigt statsråd: Ebba Busch

Förslagets innehåll: Vid rådsmötet väntas ordförandeskapet informera om förhandlingarna i rådet vad gäller EU-kommissionens förslag till en reviderad halvledarfördordning (Chips Act 2). Förslaget presenterades den 3 juni som en del av kommissionens så kallade tekniksuveränitetspaket. Förslaget syftar till att stärka EU:s konkurrenskraft, tekniska suveränitet och försörjningstrygghet inom halvledare. Förslaget upphäver den tidigare halvledarförordningen. Under hösten har en genomgång av förslaget ägt rum liksom en diskussion om ordförandeskapets första kompromissförslag.

Förslaget är uppdelat i tre pelare där den första pelaren syftar till att stärka innovation och teknisk förmåga inom EU:s halvledarsektor. I den andra pelaren, som syftar till att stärka EU:s försörjningstrygghet, föreslås regler som gör det möjligt för kommissionen att erkänna så kallade europeiska initiativ för halvledarteknik och strategiska projekt, för att stimulera investeringar. Förordningen innehåller även förslag för att effektivisera tillståndsprocesser. I den tredje pelaren, som syftar till att stärka övervakning och krishantering, föreslås bland annat inrättandet av en industriledd plattform som ska samla in marknadsinformation och utfärda tidiga varningar för att minska risker.

iv) Förslag till ändring av direktiv 2005/36/EC vad gäller digitalisering av förfaranden och erkännande av yrkeskvalifikationer som utfärdats utanför unionen och av förordning (EU) nr 1024/2012

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Informationspunkt

Ansvarigt statsråd: Benjamin Dousa

Förslagets innehåll: Vid rådsmötet väntas ordförandeskapet ge information om förslaget till ändring av yrkeskvalifikationsdirektivet och de pågående förhandlingarna. Initiativet om kompetensportabilitet presenterades den 15 september 2026 av kommissionen och är en del av paketet om rättvis rörlighet för arbetskraften. Förslaget ingår i initiativet om kompetensportabilitet som består av tre lagstiftningsförslag. Det

föreliggande förslaget om ändring av yrkeskvalifikationsdirektivet syftar till att underlätta och modernisera erkännandet av yrkeskvalifikationer inom reglerade yrken. Överläggning med Utbildningsutskottet ägde rum i oktober 2026.

v) Förslag till direktiv om erkännande av tredjelandsmedborgares kvalifikationer

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Informationspunkt

Ansvarigt statsråd: Benjamin Dousa

Förslagets innehåll: Vid rådsmötet väntas ordförandeskapet ge information om förslaget om erkännande av tredjelandsmedborgares kvalifikationer. Förslaget presenterade den 15 september 2026 av kommissionen och ingår i paketet om rättvis rörlighet för arbetskraften. Förslaget ingår i initiativet om kompetensportabilitet som består av tre lagstiftningsförslag. Det föreliggande direktivförslaget syftar till att skapa en unionsgemensam ram för erkännande och bedömning av tredjelandsmedborgares yrkeskvalifikationer och kompetens. Förhandlingarna om förslaget planeras inledas under 2027. Överläggning med Utbildningsutskottet ägde rum i oktober 2026.

vi) Förordning om bostäder till överkomlig kostnad

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Informationspunkt

Ansvarigt statsråd: Andreas Carlson

Förslagets innehåll: Vid rådsmötet väntas ordförandeskapet ge information om förslaget. Förslaget presenterades av kommissionen den 9 september 2026. Förslaget syftar till att fastställa en gemensam europeisk ram för att bedöma om åtgärder som begränsar korttidsuthyrning och åtgärder som begränsar förvärv eller användning av mark och bostadsfastigheter är berättigade, proportionerliga och transparenta. Förslaget fastställer bland annat att sådana åtgärder ska vara berättigade av behovet av att trygga tillgången till bostäder till överkomlig kostnad och bostadsutbudet, icke-diskriminerande, nödvändiga samt proportionerliga. Sedan förslaget presenterades har det behandlats i arbetsgruppen för konkurrenskraft och tillväxt (inre marknaden) den 22 september, den 8 oktober och den 3

november. Efter dessa tillfällen har det funnits möjlighet för medlemsstater att inkomma med skriftliga ändringsförslag och kommentarer.

vii) Förslag till förordning om den 28:e bolagsrättsliga ordningen (EU Inc.)

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Informationspunkt

Ansvarigt statsråd: Gunnar Strömmer

Förslagets innehåll: Förslaget till förordning om ett 28:e bolagsrättsligt regelverk syftar till att det lättare för bolag att bildas, växa och verka på den inre marknaden. Enligt förslaget ska en ny bolagsform – EU Inc. – tillskapas som ska existera vid sidan av de nationella bolagsformerna. Ett förhandlingsmandat i rådet nåddes i oktober 2026.

b) Årlig lägesrapport om förenkling, genomförande och efterlevnad (ekonomi och produktivitet)

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Informationspunkt

Ansvarigt statsråd: Ebba Busch

Förslagets innehåll: Vid KKR väntas kommissionen presentera kommissionär Valdis Dombrovskis rapport på förenkling, genomförande och efterlevnad. Alla kommissionärer har fått i uppdrag av von der Leyen att skriva en årlig rapport om hur arbetet med förenkling, genomförande och efterlevnad fortlöpt under året. Dombrovskis är ansvarig för förenklingsfrågorna och har även tagit fram en översiktsrapport som sammanfattar alla kommissionärers rapporter och även återrapporterar på de senaste initiativen på bättre lagstiftning.

Dombrovskis redovisar att förenklingsagendan har fått en mer central roll inom kommissionen, fortsatta insatser för att förenkla EU-regelverket och att förenklingsåtgärderna beräknas minska de administrativa kostnaderna för företag och myndigheter i EU med mer än 22,3 miljarder euro om året, vilket motsvarar närmare 60 procent av kommissionens mål för mandatperioden.

c) Warszawadeklarationen antagen av Friends of Industry

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Informationspunkt

Ansvarigt statsråd: Ebba Busch

Förslagets innehåll: Polen förväntas informera om Warszawadeklarationen, som antogs vid Friends of Industry-konferensen den 26 oktober 2026 och stöds av 15 medlemsstater. Deklarationen innehåller ett antal politiska förslag i syfte att stärka EU:s industriella konkurrenskraft, ekonomiska säkerhet och motståndskraft inom bland annat energi-, handels- och industripolitiken.

d) Konsumenttoppmöte/ministermöte (19–20 november, Dublin)

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Informationspunkt

Ansvarigt statsråd: Erik Slottner

Förslagets innehåll: Vid rådsmötet väntas ordförandeskapet informera om konsumenttoppmötet och det informella ministermötet. Vid konsumenttoppmötet, Consumer Summit, diskuteras aktuella konsumentfrågor. Detta möte ligger ofta i anslutning till ett informellt ministermöte där ministrar ansvariga för konsumentfrågor träffas och diskuterar konsumentpolicy. På dagordningen till det informella ministermötet står kommissionens s.k. konsumentpaket, bestående av ett förslag på en rättsakt om digital rättvisa (Digital Fairness Act, DFA) och revidering av förordningen om konsumentskyddssamarbete (Consumer Protection Cooperation Regulation, CPC). Förslag på dessa rättsakter presenterades av kommissionen den 11 november och arbete med framtagande av faktapromemoria pågår.

e) Det tillträdande ordförandeskapets arbetsprogram

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Informationspunkt

Ansvarigt statsråd: Benjamin Dousa

Förslagets innehåll: Det inkommande litauiska ordförandeskapet avser presentera sitt arbetsprogram för våren 2027.

Konkurrenskraftsrådet (forskning och rymd) den 4 december 2026

Forskning

Lagstiftningsöverläggningar

6. Förordning om inrättande av en åtgärdsram för att stärka unionens innovationsekosystem (förordningen om europeisk innovation))

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Det irländska ordförandeskapet förväntas presentera en lägesrapport för förhandlingen om den europeiska innovationsakten.

Ansvarigt statsråd: Lotta Edholm

Förslagets innehåll: Vid rådsmötet väntas en lägesrapport från det irländska ordförandeskapet med en efterföljande diskussion med medlemsstaterna om den europeiska innovationsakten. Förslaget presenterades den 9 september 2026 och har till syfte att stärka EU:s innovationsekosystem och främja att forskning och innovation även leder till kommersiellt framgångsrika produkter och företag.

Offentlig upphandling och hanteringen av immateriella tillgångar identifieras som centrala delar i arbetet för att stärka EU:s konkurrenskraft genom att göra det lättare att utveckla, finansiera, kommersialisera och skala upp innovationer. Förslaget innefattar ett gemensamt EU-ramverk avseende offentlig upphandling av forsknings- och utvecklingstjänster samt åtgärder för att stärka möjligheterna till finansiering med immateriella tillgångar som säkerhet och främja kommersialisering av resultat av forskning och utveckling.

Förslag till svensk ståndpunkt: Regeringen noterar lägesrapporten. Regeringen välkomnar kommissionens förslag som syftar till att stärka EU:s konkurrenskraft genom förbättrade förutsättningar för forskning, innovation och kommersialisering. Regeringen ser positivt på åtgärder som främjar nyttiggörande av forskning, stärker användningen av immateriella tillgångar, förbättrar finansieringsmöjligheter och underlättar för innovativa företag att etablera sig och växa inom EU. Regeringen välkomnar även ambitionen att

stärka den inre marknaden genom ökad harmonisering och gemensamma regler.

Samtidigt är det viktigt att medlemsstaternas kompetens och inflytande säkerställs i förhållande till kommissionen och EUIPO. Regeringen framhåller att förslaget inte bör leda till ökad administrativ börda eller högre kostnader för företag och upphandlande myndigheter. Regeringen är tveksam till att en generell bestämmelse om EU-preferens gällande forskning och innovation är ändamålsenlig.

Regeringen betonar vidare vikten av att regelverket förblir flexibelt så att innovationsstödjande myndigheter även fortsättningsvis kan använda förkommersiell upphandling för att främja banbrytande innovation.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Överläggning i näringsutskottet den 3 november 2026.

Fortsatt behandling av ärendet: Den europeiska innovationsakten kommer fortsatt förhandlas i rådet under det irländska och det kommande litauiska ordförandeskapet.

Faktapromemoria: 2026/27:FPM2

Icke lagstiftande verksamhet

7. Rådets rekommendation om regulatoriska sandlådor (Rättslig grund enligt kommissionens förslag: artikel 73.3 och artikel 292 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget)

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Antagande

Ansvarigt statsråd: Lotta Edholm

Förslagets innehåll: Den 9 september presenterade KOM förslag till rådets rekommendation om gemensamma principer för regulatoriska sandlådor till stöd för innovation och ett framtidssäkrat regelverk.
Rådsrekommendationen ska etablera en gemensam EU-referensram för regulatoriska sandlådor på områden där det saknas unionslagstiftning. Syftet

är att skapa en gemensam förståelse för verktyget, minska fragmenteringen mellan medlemsstaterna, främja regulatoriskt lärande och underlätta utvecklingen och marknadsintroduktionen av innovativa lösningar i EU.

Förslag till svensk ståndpunkt: Regeringen välkomnar arbetet med regulatoriska sandlådor. Regeringen avser stödja förslaget.

Regeringen är generellt positiv till regulatoriska sandlådor som ett verktyg för att främja innovation, stärka konkurrenskraften och bidra till regulatoriskt lärande.

Regeringen ställer sig också positiv till den förenkling för företag som regulatoriska sandlådor kan leda till genom att företag får möjlighet att testa nya tekniker, produkter och tjänster i en kontrollerad verklig miljö under en begränsad tid.

Syftet bör vara att regulatoriska sandlådor på sikt får genomslag i hela den inre marknaden, med beaktande av lokala omständigheter. Medlemsstater bör samarbeta kring regulatoriskt lärande från sina respektive sandlådor, och detta bör användas för att förbättra och förenkla regelverk i syfte att stärka förutsättningarna för innovation och stärkt konkurrenskraft.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: -

Fortsatt behandling av ärendet: -

Faktapromemoria: -

8. Europeiska partnerskap

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Diskussion

Ansvarigt statsråd: Lotta Edholm

Förslagets innehåll: Mot bakgrund av den pågående processen för nästa ramprogram för forskning och innovation, Horisont Europa, väntas ministrarna diskutera europeiska partnerskaps framtida roll, inklusive den framtida partnerskapsportföljens utformning och omfattning.

Förslag till svensk ståndpunkt: Regeringen välkomnar att medlemsstaternas inflytande över de europeiska partnerskapens strategiska inriktning har stärkts och ser positivt på arbetet med att utveckla en mer strategisk och sammanhållen partnerskapsportfölj. Regeringen anser samtidigt att framtida partnerskap bör bygga på tydligt europeiskt mervärde, vara öppna och transparenta samt bidra till excellens, konkurrenskraft och innovation.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Överläggning om Europeiska partnerskap ägde rum i utbildningsutskottet den 17 november 2026.

Fortsatt behandling av ärendet: -

Faktapromemoria: -

Övriga ärenden

9. a) Den årliga lägesrapporten om förenkling, genomförande och efterlevnad (forskning)

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Informationspunkt

Ansvarigt statsråd: Lotta Edholm

Förslagets innehåll: Vid KKR väntas kommissionen presentera kommissionär Ekaterina Zaharievas rapport om den europeiska forsknings- och innovationssektorns konkurrenskraft. Rapporten utgör en del av kommissionens arbete med regelförenkling och följer av kommissionsordförande von der Leyen uppdragsbrev till varje kommissionär där de instrueras att årligen rapportera om deras arbete med genomförande och efterlevnad.

b) Euratomprogrammet

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Informationspunkt

Ansvarigt statsråd: Lotta Edholm

Förslagets innehåll: Information från kommissionen om Euratomprogrammet.

c) Arbetsprogrammet för det inkommande ordförandeskapet

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Informationspunkt

Ansvarigt statsråd: Lotta Edholm

Förslagets innehåll: Det inkommande litauiska ordförandeskapet har för avsikt att informera om arbetsprogrammet för våren 2027.

Rymd

Lagstiftningsöverläggningar

10. Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om Europeiska unionens rymdtjänstbyrå.

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Antagande av allmän riktlinje.

Ansvarigt statsråd: Lotta Edholm.

Förslagets innehåll: Förslaget innebär inrättande av en självständig förordning för Europeiska unionens rymdtjänstbyrå (EUSPA), och omfattar allmänna bestämmelser som normalt krävs när en EU-byrå inrättas, såsom rättslig ställning, säte, organisation/sammansättning, uppgifter, budget- och finansieringsbestämmelser samt personalbestämmelser. Det är baserat på de nuvarande förordningarna ((EU) 2021/696 och (EU) 2023/588) och fastställer uppgifter och driftsregler bortom cyklerna för den fleråriga budgetramen.

Byråns uppdrag föreslås även fortsatt vara att stödja genomförandet av unionens rymdprogram. Byrån föreslås både fortsätta utföra de uppgifter som den utför idag (som följer av befintliga förordningar eller har anförtrotts byrån av kommissionen) samt ges nya uppgifter utifrån Europeiska konkurrenskraftsförslaget samt förslaget till EUs rymdlag. Det föreslås även vara möjligt för kommissionen att anförtro byrån ytterligare uppgifter efter att förordningen är antagen i enlighet med reglerna i budgetförordningen,

under förutsättning att byrån är operativt redo och att det finns ett behov, samt att det behövs för att säkerställa kontinuitet i rymdtjänsterna.

Förslag till svensk ståndpunkt: Regeringen ställer sig positiv till att byrån regleras i en självständig förordning som innehåller alla byråns rymdprogramskomponenter. Det stärker rättssäkerheten och säkerställer byråns fortsatta verksamhet och aktiviteter. I likhet med andra av EU:s decentraliserade byråer ges byrån en självständig samlad rättsakt, vilket bedöms skapa goda förutsättningar för en effektiv och ändamålsenlig verksamhet, samt göra det enklare att tilldela byrån nya uppgifter.

Regeringen anser att förslaget till förordning medför att byråns uppdrag på ett effektivt sätt stödjer genomförandet av unionens rymdprogram och bidrar till att stärka Europas och medlemsstaternas konkurrenskraft samt främja teknisk kapacitetsuppbyggnad, innovation, säkerhet, resiliens och hållbarhet. Ett utvidgat uppdrag motiveras av rymdsektorns betydelse för såväl civilt som militärt försvar samt för unionens säkerhet och resiliens i stort.

Regeringens ståndpunkter avseende övergripande principer för den fleråriga budgetramen och dess storlek, inklusive för enskilda fonder och program, behandlas i Fakta-PM 2025/26:FPM3.

Regeringen avser ställa sig bakom förslaget till rådets allmänna riktlinje. Regeringen kommer att verka för att regeringens övergripande målsättning återspeglas i den slutliga kompromissen.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Överläggning om förslaget till EU:s rymdtjänstbyrå ägde rum i utbildningsutskottet den 5 maj och 17 november 2026.

Fortsatt behandling av ärendet: Om allmän riktlinje antas på KKR 4 december förväntas trepartssamtal med Europaparlamentet och kommissionen kunna inledas under Litauens ordförandeskap. Efter en eventuell överenskommelse i trepartssamtalen kommer resultatet att underställas Coreper och därefter rådet och Europaparlamentet för formellt antagande.

Faktapromemoria: 2025/26: FPM91

11. Förslag till förordning om säkerhet, resiliens och hållbarhet i rymdverksamhet i unionen (EU:s rymdförordning)

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Lägesrapport

Ansvarigt statsråd: Lotta Edholm

Förslagets innehåll: Vid rådsmötet väntas ministrarna ta del av ordförandeskapets lägesrapport. Förhandlingarna om rymdförordningen påbörjades i rådsarbetsgruppen för rymdfrågor sommaren 2025.

Under Irlands ordförandeskap har rådsarbetsgruppen sammanträtt vid fem tillfällen för att diskutera rymdförordningen. Ordförandeskapet anordnade även en workshop om typfall kopplade till tillämpningsområde och styrning. Den 29 oktober 2026 presenterades en tredje kompromisstext. Texten innebär bl.a. utvidgade undantag för försvar och militär verksamhet som innebär att förordningen inte är tillämplig på rymdföremål som uteslutande används för att möjliggöra försvars- eller nationella säkerhetsändamål, oavsett vilken aktör som bedriver den berörda rymdverksamheten. Därutöver innebär förslaget att rymdföremål, även när de inte uteslutande används för sådana ändamål, undantas från denna förordnings tillämpningsområde om de drivs av, står under kontroll av eller ägs av militära eller försvarsmyndigheter. Om ett rymdföremål endast tillfälligt används för dessa ändamål föreslås att rymdföremålet ska vara undantaget från förordningens tekniska krav, bl.a. krav avseende spårbarhet, under den tid som sådan kontroll eller användning pågår.. Vidare införs en frivillig ordning för självcertifiering av viss statlig rymdverksamhet och förenklingar har gjorts för tredjelandsoperatörer genom en minskning av antal krav. Det föreslås också tydligare och enklare regler för både offentliga och privata aktörer vad gäller rymddata. Undantaget för tillhandahållande av rymdbaserade data för forsknings- eller utbildningsändamål behålls. Förslaget innehåller också förenklade regler om styrning och hållbarhet samt oförändrade bestämmelser om cybersäkerhet.

Samtliga medlemsstater vidhåller granskningsreservation. Förhandlingarna om rymdförordningen fortsätter under 2027.

Förslag till svensk ståndpunkt: Regeringen föreslår att Sverige ska notera lägesrapporten. Regeringen är positiv till förslagets målsättning att öka konkurrenskraften, säkerheten, resiliensen och hållbarheten för rymdverksamhet i EU.

Regeringen fäster stor vikt vid att regleringen på EU-nivå bevarar visst utrymme för nationellt självbestämmande över hur och när tillstånd för rymdverksamhet beviljas, eftersom det är en förutsättning för medlemsstaternas ansvar enligt folkrättsliga åtaganden såsom FN:s rymdfördrag. Strukturer för tillsyn och förvaltning ska vara enkla och ändamålsenliga. Regeringen ser positivt på åtgärder för teknisk kapacitetsuppbyggnad, innovation samt frivilliga samarbeten och stödåtgärder som stimulerar offentliga och privata investeringar och underlättar samarbete inom EU och med internationella partner.

EU:s oberoende tillträde till rymden är av strategisk vikt. Rymdbasen Esrange är en unik resurs som bidrar till EU:s oberoende tillträde till rymden, och dess position ska värnas och dess utveckling främjas. Rymdförordningen får inte begränsa det svenska bolaget SSC Space verksamhets- och utvecklingsmöjligheter, exempelvis samarbete med tredjeländer eller förutsättningar att bedriva verksamhet som omfattar militära ändamål. Regeringen framhåller även vikten av att befintlig expertis och befintliga strukturer inom Europeiska rymdorganisationen (ESA) utnyttjas för att undvika dubblerade strukturer och ökad administration.

Regeringen anser fortsatt att horisontell cybersäkerhetslagstiftning som NIS2 är att föredra framför en utveckling av sektorspecifika regleringar. Detta för att undvika risken för överlappning, onödiga kostnader och administrativa bördor.

Regeringen välkomnar att förslaget och de ändringar som gjorts under förhandlingarna beaktar medlemsstaternas ansvar för försvar och nationell säkerhet. Medlemsstaternas möjlighet att använda rymdtillgångar för nationell säkerhet och försvar får inte begränsas, oavsett ägarskap av rymdinfrastrukturen. Nya regler får inte heller begränsa den nationella handlingsfriheten i rymdfrågor eller försvåra åtaganden inom Nato annat än vad som är nödvändigt.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Överläggning om förslaget till rymdförordning ägde rum i utbildningsutskottet den 16 september 2025.

Fortsatt behandling av ärendet: Förslaget förhandlas i Konkurrenskraftsrådet, rymd.

Faktapromemoria: 2024/25:FPM62

Icke lagstiftande verksamhet

12. Från innovation till marknad – tillväxt och uppskalning i Europas rymdekosystem

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Diskussion

Ansvarigt statsråd: Lotta Edholm

Förslagets innehåll: Ordförandeskapet har tagit fram ett diskussionsunderlag inför en riktlinjedebatt vid Konkurrenskraftsrådet den 4 december 2026 om hur innovation inom den europeiska rymdsektorn bättre kan omsättas i kommersiell tillväxt och uppskalning (scale-up).

I underlaget framhålls att Europa har en stark ställning inom vetenskaplig excellens, teknisk innovation och nedströmstjänster, särskilt inom jordobservation där europeiska företag står för över 60 procent av den globala marknaden för analys- och beslutsstödstjänster. Samtidigt genomgår rymdsektorn ett skifte från traditionellt institutionellt styrda program till ökad kommersialisering, nya affärsmodeller och växande efterfrågan inom bl.a. konnektivitet, jordobservation, navigering samt säkerhet och försvar.

Ordförandeskapet pekar dock på betydande svagheter och hinder för att europeiska uppstartsföretag samt små och medelstora företag ska kunna växa och konkurrera globalt.

Tillgång till kapital i tillväxtfasen: Medan tidig såddfinansiering och forskningsbidrag är relativt väl utbyggda saknas privat riskkapital för uppskalning. Europeiska rymdföretag attraherade under 2025 omkring 1,4 miljarder euro i privat kapital, vilket motsvarar endast 12 procent av de globala privata investeringarna i sektorn.

Fragmenterad marknad och brist på ankarkunder: Skillnader i regelverk, upphandlingspraxis och operativa krav försvårar gränsöverskridande expansion. Innovativa företag har även svårt att säkra den institutionella efterfrågan och de referenskunder som krävs för att påvisa kommersiell bärkraft och attrahera privat kapital.

Kompetensförsörjning: Konkurrensen om kvalificerad arbetskraft (ingenjörer, mjukvaruutvecklare, dataanalytiker) har hårdnat, särskilt gentemot andra snabbväxande sektorer såsom artificiell intelligens och cybersäkerhet.

Mot denna bakgrund bjuds ministrarna in att diskutera två frågor: dels vilka de största hindren är för att europeiska rymdföretag ska kunna växa och skala upp, dels vilka åtgärder på nationell och europeisk nivå som kan bidra till att överbrygga dessa hinder och stärka europeiska värdekedjor.

Förslag till svensk ståndpunkt: Regeringen välkomnar diskussionen om hur konkurrenskraften kan stärkas och hur fler rymdföretag i Europa kan få bättre förutsättningar att växa.

Regeringen anser att Europa har ett gott utgångsläge med stark forskning och innovation, hög teknisk kompetens och etablerat samarbete inom EU och Europeiska rymdorganisationen (ESA). Europeiska företag ligger också långt fram inom tjänster som bygger på rymddata och satelliter. I Sverige bidrar rymdbasen Esrange till Europas oberoende tillträde till rymden och till möjligheterna att testa ny teknik.

Samtidigt delar regeringen bedömningen att det är mycket viktigt att vägen från forskning och testning till färdig marknad fungerar bättre. Ett hinder för företag från att växa är brist på privat kapital i tillväxtfasen, långa upphandlingsprocesser, begränsad tillgång till testmiljöer, kompetensbrist och en omfattande regelbörda.

För regeringen är ett gott företagsklimat och välfungerande marknader med sund konkurrens grunden för investeringar, jobb och tillväxt. Genom enklare regler, snabbare och mer förutsebara tillståndsprocesser, minskad administration och bättre kompetensförsörjning. Regeringen driver ett aktivt förenklingsarbete i EU och verkar för att nya regler på rymdområdet, däribland EU:s rymdförordning, ska bli enkla, proportionerliga och bidra till utvecklingen av företag.

Potentialen för nedströms rymdverksamhet att bidra till innovation, tillväxt och nya sätt att hantera nationella och globala samhällsutmaningar är stor. Tjänster och produkter som baseras på rymddata nedströms förutsätter infrastruktur uppströms som raketdelar, satelliter och utrustning. Detta kan ge affärsmöjligheter även för svensk rymdindustri inom uppströms verksamhet. De civila nationella system som finns täcker även behov inom försvars- och säkerhetsområdena. Ett utökat samarbete mellan civila och militära aktörer kan möjliggöra en effektivare resursanvändning.

EU:s oberoende tillträde till rymden är av strategisk vikt. Rymdbasen Esrange är en unik resurs som bidrar till EU:s oberoende tillträde till rymden och dess position ska värnas och dess utveckling ska främjas.

Eventuella åtgärder på EU-nivå ska rymmas inom befintliga budgetramar genom omprioriteringar och inte föregripa förhandlingarna om nästa fleråriga budgetram.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: -

Fortsatt behandling av ärendet: -

Faktapromemoria: -

Övriga ärenden

13 d) Team Europe för rymden

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Information från kommissionen

Ansvarigt statsråd: Lotta Edholm

Förslagets innehåll: Kommissionen (kommissionär Kubilius) ska informera om det förberedande arbetet inför det första mötet på minister- och vd-nivå inom högnivåforumet Team Europe för rymden (Space Team Europe), som planeras äga rum i maj 2027. Forumet aviserades i kommissionens meddelande om en vision för den europeiska rymdekonomin i juni 2025 och samlar medlemsstaterna, kommissionen, EUSPA, ESA, rymdindustrin och forskningsorganisationer. I det förberedande arbetet fokuserar forumet på förbättrad tillgång till finansiering

för rymdföretag i uppskalningsfasen, säkrat tillträde till rymden för små och medelstora företag samt tillgång till kritiska material och motståndskraftiga leveranskedjor. Forumet ska även bidra till utarbetandet av en europeisk huvudplan för rymden (European Space Master Plan).

e) Tio år med Galileotjänster

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Information från kommissionen

Ansvarigt statsråd: Lotta Edholm

Förslagets innehåll: Kommissionen ska informera om att det i december 2026 är tio år sedan EU:s satellitnavigeringssystem Galileo togs i operativ drift. Galileo är EU:s globala satellitnavigeringssystem som tillhandahåller exakta tjänster för positionering, navigering och tidsbestämning. För att uppmärksamma tioårsjubileet kommer kommissionen i nära samordning med EUSPA och ESA att genomföra en EU-gemensam kommunikationskampanj under hela 2027. Syftet är att lyfta fram Galileos samhällsekonomiska och säkerhetsmässiga nytta, öka allmänhetens kännedom om programmet och tydliggöra dess strategiska värde för Europa.

f) Andra genomförandedialogen om rymden (den 30 november 2026)

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Information från kommissionen

Ansvarigt statsråd: Lotta Edholm

Förslagets innehåll: Kommissionen ska informera om den andra genomförandedialogen om rymden som hålls den 30 november 2026 med företrädare för rymdindustrin, akademin samt berörda europeiska byråer och organisationer. Dialogen genomförs inom ramen för kommissionens arbete med regelförenkling och fokuserar på hur EU:s rymdsektor och rymdsystem, särskilt IRIS², bäst kan möta behoven inom säkerhet och försvar. Vid mötet behandlas bland annat interoperabilitet mellan olika rymdsystem samt de höga säkerhets- och ackrediteringskrav som rymdföretag möter vid leverans av statliga rymdtjänster. Resultatet ska ligga till grund för kommissionens fortsatta arbete med att stärka unionens statliga rymdtjänster.

g) Det kommande ordförandeskapets arbetsprogram

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Information från Litauen

Ansvarigt statsråd: Lotta Edholm

Förslagets innehåll: Den litauiska delegationen ska som tillträdande ordförandeskap presentera sitt arbetsprogram och sina prioriteringar på rymdområdet för det första halvåret 2027. Under det litauiska ordförandeskapet väntas bland annat förhandlingarna om EU:s rymdförordning (EU Space Act) fortsätta.